

Večerné zamyslenia MS a MSS 2019

I.

V čase po II. Vatikánskom koncile sa začali konať čoraz častejšie Generálne audiencie jednotlivých pápežov. Najprv na Námestí sv. Petra a v zimných mesiacoch v niektorej z veľkých sál Vatikánu alebo v Bazilike sv. Petra. Podľa všetkého neboli témy systematické ale skôr príležitostné.

Keby nebol Ján Pavol I. začal katechézy pri gen. audienciách využívať systematicky (aj keď boli iba štyri), neviem ako by sa bol dostal k nim Ján Pavol II.

Ale keď nastúpil do Petrovho úradu on, mohol pokračovať v katechézach – a mal z čoho čerpať... a s ním veľmi skoro sa začali objavovať veľmi aktuálne systematické katechézy. A potom prvá encyklika Redemptor Hominis a vzápätí synoda a to nie o hocičom, ale synoda o rodine.

Prozreteľnosť začala pripravovať skutočnosti z ktorých dnes žijeme aj na Manželských stretnutiach. Ďakujeme za to.

II.

V Starom i Novom zákone sa využíva obraz manželstva ako ústredná paralela - k zväzku medzi Bohom a Izraelom (Starý zákon) a k jednote medzi Kristom a Cirkvou (Nový zákon).

Ak správne pochopíme, čo je „láska“, nemôže sa stať, že by sme niekoho milovali „príliš“. Nám sa väčšinou stáva, že „primálo“ milujeme Boha. Nikto od nás nežiada, aby sme ubrali z lásky voči konkrétnemu človeku, stačí, keď v srdci dáme väčší priestor našej odpovedi na Božiu radosť.

Nemusíme sa báť, že by sme ubrali z lásky k manželovi/manželke ak naozaj milujeme Boha a nie svoju predstavu o Bohu, či svoju predstavu o modlitbe...

Manželstvo vytvára klímu, v ktorej má láska zložiť najväčšiu skúšku. Potvrdzuje to aj Katherine Anne Porterová, keď píše: „Láske sa človek musí učiť, priúčať sa jej zas a znova a nikdy neskončiť. Nenávisť sa učiť netreba, stačí ju vyprovokovať.“

Láska nie je prirodzenou reakciou, ktorá z nás automaticky vytryskne. Takto reagujeme azda len na začiatku vzťahu, keď sme zamilovaní až po uši. No nenávisť je vždy pripravená vyraziť na povrch ako gejzír.

O kresťanskú lásku musíme zabojsovať, nadchnúť sa ňou a žiť ju.

III.

Moderná spoločnosť princíp lásky, ktorej sa treba učiť vôbec nechápe. A nechápu ju ani mnohí manželia, keď vyslovia takéto, alebo podobné slová: „V podstate som ťa nikdy nemiloval.“

Takéto slová sú podľa pravdy najkrutejšími slovami sebaodsúdenia, ktoré vysloví ne jeden muž či žena, keď svoju manželku/manžela opúšťa kvôli inej žene/inému mužovi. Chcel by to byť útok na manželku/manžela, ale v skutočnosti je to priznanie, že ten muž/žena ako kresťan totálne zlyhal. Ak svoju ženu/muža nemiloval, nie je to jej/jeho chyba, **ale jeho/jej**.

Ježiš nás pozýva milovať aj tých, čo si to nezaslúžia - dokonca i nepriateľov -, a tak človek, čo vyriekne slová „Nikdy som ťa neľúbil,“ v podstate hovorí: „Nikdy som sa nesprával ako kresťan.“ milovať kresťansky - to je ťažké a náročné.

IV.

V topografii manželstva je známa trojica opôr - pamäť, modlitba, misia - PaMoMi.

Už veľa rokov, vďaka sv. Jánovi Pavlovi II., rozlišujeme medzi spomienkou a pamäťou, hoci obidve sú zrejmé subjektívne, ale predsa dosť odlišné čo do využitia. *Spomienka je uloženie udalosti: zamrzenej, vytrhnutej zo skúsenosti a uloženej ako vzor, aby ju iné udalosti rozširovali a aby medzi nimi vynikla ...*

Oproti tomu pamäť je tok, ktorý usmerňuje, interpretuje, číta celý príbeh a nesie ho v náručí. Pamäť teda nie je a nemôže byť „súkromným“ produktom, ale prebývaním, zotrvaním, tokom vnútri nášho života, ktorý ho však prevyšuje, mení na jednotu a pohýna vpred.

Pamäť vlastne v sebe obsahuje charizmu počiatku (toho, čo sa stalo v minulosti), prechádza cez súčasné udalosti a dáva im zmysel

a zároveň obsahuje budúcnosť, smerovanie ďalej. Naznačuje to sloveso zotrvať: „zostaňte vo mne“ hovorí Ženích, čiže nechajte sa nieť faktom, že som vás miloval, že vás stále milujem bez podmienok a nemôžem iné, iba vám preukazovať ako tu a teraz vás milujem. Áno, Ježišu, Ženích, my manželské páry chceme zostať v tvojej láske, neutekáme, nechceme byť vyhodení von z pamäti tvojej Lásky, včera, dnes ani zajtra...

Ty si nás predsa nezachránil provizórne, zachránil si nás navždy, definitívne!

V.

Milujúca nežnosť prebývajúca v srdci muža a ženy je darom sviatosti manželstva povýšená a stáva sa účastnou na milujúcej nežnosti Krista-Ženicha k Cirkvi jeho Neveste“.

Preto nežnosť je ľudská aj božská! Pápež František pri pohľade na Sv. Rodinu hovorí **o mužnej nežnosti sv. Jozefa...**

Stojíme pred opovážlivosťou Boha (ako hovorieval Benedikt XVI. o kňazstve) „opovážlivého, keď berie túto lásku medzi mužom a ženou, aby v nej vyjadril svoju lásku a ukázal ju všetkým“. Milosť manželstva je preto „vzťahovou milosťou“ miestom, kde sa nachádza to božské, ktoré nie je izolovanosťou osamoteného!

Naozaj, ľudská láska darovaná pri stvorení je vykúpená a završená v tajomstve Krista.

Existuje „druhé stvorenie“ v Kristovom tajomstve! Tu sa prejavuje svet osôb, ktoré majú rozličné pôsobenie: majú pri tom vzor každý podľa svojho biblického postavenia: duchovní pastieri majú pred sebou obraz biblického Noema, zasvätené osoby proroka Daniela a manželia víziu človeka-manžela Jóba...

On nie je vzorom v utrpení – ale vzorom hľadania odpovedí a vzorom trpezlivosti manželov muža a ženy...

VI.

John Henry Newman, od októbra už svätý, ktorý žil v devätnástom storočí, napísal: „Modlitba je pre duchovný život tým, čím je tlkot srdca a dýchanie pre život tela.“

„Modlitba je dielo, ku ktorému sa musíme zaviazat', ak chceme, aby mal náš život zmysel vo svetle večnosti.“

Prostredníctvom modlitby dávame zmysel nášmu životu vo svetle večnosti. Modlitba nám pomáha nájsť ozajstné priority, chápať biblické výroky a robiť správne rozhodnutia. Modlitba vnáša večnosť do našich dní, lebo vďaka nej môže Boh usmerňovať naše životy.

Kresťan, ktorý sa nemodlí, nerastie, ako by mal, a nikdy sa nestane zrelým kresťanom.

O význame modlitby v kresťanskej spiritualite azda najzarážajúcejšie hovorí nasledujúci verš z 1. Petrovho listu: „Rovnako aj vy, muži, žite s nimi vo vedomí, že sú slabšou ženskou nádobou, a preukazujte im úctu ako spoludedičkám milosti života, aby vám nič neprekážalo v modlitbách.“ (1 Pt 3, 7)

Keď Peter hovorí, že muži majú byť ohľaduplní k svojim ženám a mať voči nim úctu, *aby nič nebránilo ich modlitbám*, upriamuje náš pohľad a spája postoje manželov k manželkám so základnou kresťanskou cnosťou modlitby. Inými slovami, muži, odkedy ste vstúpili do manželstva, vašu modlitbu podmieňuje náš postoj a správanie voči manželkám.

Kresťanské učenie túto skutočnosť zväčša vysvetľovalo obrátene. Hovorí sa, že ak chceme mať pevnejšie manželstvo, mali by sme sa viac modliť. Ale Peter nám kladie na srdce, aby sme popracovali na svojom manželstve, že by sa zlepšila naša modlitba. Peter nehovorí, že modlitba je prostriedkom na zdokonaľovanie manželstva, ale naopak, že prostredníctvom manželstva sa zušľachtuje modlitba! A tu potrebujeme vedieť, že sa musíme vo svojom manželskom a rodinnom snažení opierať o oboch – aj o Petra aj o Pavla.

VII.

Keď som sa stal otcom, zamýšľala sa jeden otec, začalo mi to celé dávať väčší zmysel. Jedného dňa som si uvedomil, že manželka nie je len moja žena, ale aj Božia dcéra - a ja by som sa k nej mal podľa toho aj správať. Ak so mnou chcete dobre vychádzať – naznačuje Nebeský Otec - stačí, ak budete dobrí k môjmu dieťaťu.

Ak ma chcete nahnevať, stačí, že sa budete správať zle k mojim deťom.

Keď som si uvedomil, že som ženatý s *Božou dcérou* - a že vy, ženy, ste vydaté za *Božích synov* - začal som sa na manželstvo dívať celkom inak. Boh ľúbi moju ženu - svoju dcéru - oveľa nadprirodzenejšie a vášnivejšie, než ja milujem svojej dcéry, zrazu moje manželstvo nebolo už len o mne a o nej, ale z veľkej časti aj o vzťahu s hlboko zainteresovanou treťou stranou. Uvedomil som si, že jednou z prvoradých foriem zbožnosti má byť po celý zvyšok môjho života uctievanie Boha tým, že sa budem starať o ženu, ktorá je v Božích očiach navždy „jeho malé dievčatko“.

Ženy, to isté, samozrejme, platí aj pre vás.

Boh sa na vášho manžela díva ako na svoje dieťa. Vie, že niekedy bývate z muža, za ktorého ste sa vydali, sklamaná, no zároveň mu nesmierne záleží na jeho dobre; na dobre svojho syna.

Ak svojej žene neprejavujem úctu - ak ju ponižujem, správam sa k nej povýšenecky alebo ju akýmkoľvek spôsobom týram -, koledujem si u nebeského Otca o príučku, pretože jemu nesmierne záleží na tom, aby sa moja manželka, jeho milované dieťa, mala dobre.

„Hej ty, začni sa k mojej dcére správať krajšie a potom sa môžeme rozprávať. Ak si ma skutočne vážiš, tak sa k nej okamžite začni správať lepšie.“

Rozumiem tomu tak, že ak sa k manželke, k manželovi nesprávam dobre, nectím si ju ako Božiu dcéru, Božieho syna tak, ako si v tomto vysokom postavení zasluhuje, môj modlitebný život nemôže napredovať.

VIII.

Byť a žiť v Božej prítomnosti. Podstatné je slovo **prítomnosť**. Veľkí kresťanskí autori v minulosti zdôrazňovali, že je dôležité žiť v neustálom vedomí Božej prítomnosti. Tí, čo pokročili v kresťanskom živote, sa dokážu takmer mysticky naladiť a pamätať na skutočnosť, že Boh je vždy a všade pripravený šepkať im do srdca slová povzbudenia, lásky, ale aj láskyplné napomenutia. On sa vždy pozerá, vždy sa stará a vždy ochotne počúva.

Jedným zo spôsobov, ako sa cvičiť vo vnímaní Božej prítomnosti, je *obracať sa* naňho. Francois Fénelon napísal:

Všeobecným pravidlom dobrého využívania času je naučiť sa žiť aj osamote v ustavičnej závislosti od Božieho Ducha, prijímať v každom okamihu, čo nám práve ponúka, obracať sa naňho v pochybnostiach, čo prichádzajú, utiekať sa k nemu v slabosti, do ktorej od vyčerpania sklzneme, volať k nemu a upriamiť naňho srdce, keď nás opantajú hmotné veci, keď vidíme, že sme zišli z cesty a začíname na Boha zabúdať a vzdáľoval sa od neho.